

ŽUPNIJA

Župnija je določena, trajno ustanovljena skupnost vernikov v delni C, katere pastoralna skrb je pod oblastjo kr. Škofa zaupana župniku kot njenemu lastnemu pastirju. Bistveni elt. = skupnost vernikov, ki je s str. Škofa trajno ustanovljena, znoraj meja njegove jurisdikcije in = zaupana župniku, ker ne more v škofiji vedno in povsod osebno voditi vse črede. Župnija = najbolj vidna in živa C, poleg škofije = najbolj verna podoba in uresničenje Kr.C. Predstavlja osnovno obliko cerk.skupnosti, ki je vključena v posredne structure. Takoj za družino osnovna oblike združevanja vernikov.

Župnija se opredeli z različnimi kriteriji: teritorij (razen če gre za personalno.župnijo), z verniki, ki ji pripadajo in z župnikom, ki žup.vodi. Župnija se ne identificira z župnikom in se v njem ne izčrpa, on ji le predseduje in skrbi, da bo odprta v vesolj.C.

Župnijska skupnost = skupnost vere, se rojeva in hrani iz evh. V sebi pa nosi tudi podskupine-družine, skupine, združenja

Posebna skrb gre mestnim župnijam: ker je težko oblikovati pravo župnijsko skupnost
Potrebno vključiti redovnike, laike

USTANOVITEV ŽUPNIJE

Ustanoviti, ukiniti, preurediti---samo kr.škof (za ustano: dobra razdelitev škofije in župnije, župnije takšne da se bodo mogli biti vsi pripadniki dobro pastor.oskrbljeni) Ukinitev-tudi če = malo št. Vernikov naj se ne ukinja. Župnija je pravna oseba.

Kakor-župnija je enaka župniji, z verniki izročena duhovniku, a zaradi posebih okoliščin ni bila povzdignjena v župnijo. Kakor- župnij = predhodnica župnije

KOMU SE LAHKO ZAUPA VODSTVO ŽUPNIJE

Kjer okoliščine to zahtevajo se mora izročiti pastoralna skrb za župnijo ali hkrati za različne župnije skupini duhovnikov, vendar pod pogojem, da je eden izmed njih moderato pators. Dela. =porazdelitev župnij in zaupanje teh župnij več duhovnikom. Pomanjkanje duhovnikov = edini kanonični razlog, ki dovoljuje kr. Škofu zaupati del pastoralne skrbi za župnije nekemu, ki ni zaznamovan s sv. Redom. TE lahko opravljajo službe: besedno bogoslužje,, predsedovanje liturgičnim molitvam, krščevanje, delitev sv.obhajila, .. Skupnost ki ji ne načeljuje duhovnik NI CERKVENA SKUPNOST

TERITORIALNE IN PERSONALNE ŽUPNIJE

Župnija = ozemeljska in obsega vernike določenega ozemlja, kjer pa je koristno naj se ustanovijo OSEBNE ŽUPNIJE glede na OBRED, JEZIK, NARODNOST vernikov kakakega ozemlja

ŽUPNIK

Župnik = lasten pastir izročene mu župnijež, ki ima pastoralno skrb za zaupano mu skupnost pod oblastjo kr. Škofa, ki je poklican da v deležu Kr. Opravlja naloge poučevanja, posvečevanja in vodstv. Ima redno oblast(pridružena njegovi službi).

Naloga: odkrivati v vernikih in vzpodbujati darove od sv.duha.

Ima sodelovce: duhovnike, diakone.

- lahko izročitev župnije kleriški redovni ustanovi ali kleriški družbi apostol.življenja-izroči se trajno ali za določen čas, pisni dogovor med kr.škofom in pristojnim predstojnik;

- župnik- redovnik se more vključiti v celoten kontekst življ. in dela neke redovne skupnosti v določeni delni C.
- ZCP razlikuje med izročitvijo župnije redovni skupnosti(redovniki v župniji so prisotni kot člani določene redovne ustanove, ki v škofiji pričujejo ; župnik = redovnik, ni samo župnik, predstavlja posebno duhovno bogatsvo C) od izročitve redovniku.(redovnik, ki je imenovan za župnika, ne predstavlja red.skupnosti, pač pa= zaradi nujnosti vključen v pastoralno delo)
- POTREBNE LASTNOSTI za imenovanje župnika: zazanomavan s sv.redom prezbiterata, v skladu z naukom, zdrave navade + druge lastnosti. Znanje, pobožnost, ap.gorečnost, čut za cerkev, duh.življ...vse ugotavlja kr.škof, ki more slišati mnenje drugih (dekana dekanije kateri pripada izpraznjen sedež). Pripravljati dobro že kandidate v sememnišču-svoje ambicije, želje podrejeni od pričakovanja Boga
- Župnijo =treba prevzeti in se stalno truditi jo nadgrajevati
- Kleriki dolžni izkazovati pokorščino, spoštovanje papežu, ordinariju/ naj bodo med seboj povezani, bratska vez, prizadevat za svetost
- Duhovniki naj svoje živl. Hranijo pri dvojni mizi: miza sv.pisma in evharistiji
- Vsak dan evh, branje BB in meditacija, molitev brevirja
- Mesečne duhovne vaje in letne duhovne vaje, čaščenje deviško Mater Božjo, dober zgled vernikom, študij svetih znanosti, redno udeleževanje predavanj, teoloških tečajev
- IZROČITEV SLUŽBE: Župnik ima pravico do stalnosti, za določen čas ga imenuje kr. Škof s šk.konferenco+ odlok
- Odprava razlike med neodstavljevimi in odstavljivimi župniki hne pomeni da more biti župnik odstranjen brez kanoničnega vzroka. Stalnost župnika in njegovo imenovanje za določen ali nedoločen čas= odvisna predvsem pd pastoralne koristi.
- Župnik ne more biti izenačen z duhovnikom, ki pride In gre ko opravi duhovne usluge.
- Načelno velja 1 župniku zaupana v pastor.oskrbo le 1 župnija; če je pomanjkanje duhovnikov lahko ima 1 župnik več župnij
- VZETJE ŽUPNIJE V POSEST: ko je določena župnija izročena jo je tisti dolžan prevzeti, upravljati od trenutka ko je = vzel v poseset. Kr.ordinarij določi rok za prevzem župnije, če preteče rok, je župnija izpraznjena, razen če je bil upravičen zadržek.
- Preden župnik vzame župnijo v poseset mora: izpovedati vero po obrazcu, ki ga določi ap.sedež, pred kr. Ordinarijem ali pred zastopnikom; novemu župniku morejo biti izročene materialne dobrine
- Predsatvitev novega župnika: kr.ordinarij
- PASTORALNA SKRB: ne le dolžnosti zadovoljiti vernike v njihovih pravicah, ampak še spomočjo kateheze uvede vse darove, ki jih naklanja C
- Pastor.dolžnosti: izvrševati službo poučevanja, posvečevanja, vodenja ljudstva
- Dolžnost župnika: spoznati in pospeševati vlogo laikov (laiki so... dostojanstvo, enakost...službe laikom!!) Kateheze: skrb za vse starosti, skupine, prizadetim, otrokom, mladim; posvečanje katehistom-pogovori, vzgoja
- Skrb za liturgijo-evharistijo
- Opravila župnika: krščevanje, birmovanje tistih, ki so v smrtni nevarnosti, delitev poptnice, bolniško maziljenje, podelitev apostolskega blagoslova, prisostvovanje pri skl.zakona, pokopavanje, blagoslov krstne vode v velikonočnem času. Obhajanje evh.ob nedeljah in zapovedanih praznikih
- Molitve za rajne; vsi verniki pravica do cerk.pogreba, razen če jih pri tem ovira kanonični razlog. Obhajanje cerk.pogreba=vedno velikonočne skrivnosti Gospoda. (enakost vseh pogrebov, razen tistih, ki so opravljali pomembne skužbe imajo

slovesnejšo obliko, pogreb v župnijski cerkvi župnije ker je umrli pripadal). Pogreb kr.škofa v lastni stolnici, razen če si je sam izbral drugo. Tudi revni morajo imeti častni pogreb. CerK.pogreb tudi za otroke, ki niso bili krščeni,pa je bil krst v načrtu, da bodo.

- CerK.pogreb odpovedati: 1. javnim odpadnikom, krivovercem, razkolnikom 2. tisti, ki so iz krščanski veri nasprotnih razlogov izbrali sežig 3. drugim javno znanim grešnikom, ki jim cerk,pogreba ni mogoče dovoliti brez javnega pohujšanja vernikov
- Procesije: =posebno slovesne oblike molitev, pri katerih verniki pod vodstvom klerikov preidejo z enega kraja na drugega, tako kažejo pobožnost, pričajo za vero.so redne (če se vršijo isti dan v letu po lit.navodilih ali običaji), izredne (organiziratz iz posebnih razlogov). ZCP govori le o procesiji na praznik svetega Rešnjega telesa in krvi. Kr.ordinarij določa člas, kraj , način + druge stavri v zvezi s procesijo, določi predpise. Razen darov, ki jih določi pristojna oblast, ne sme sveti služabnik za delitev zakramentov ničesar zahtevati. Verniki naj podpirajo C s prispevki.
- Sveti kraji= kraji, ki so z obredom posvetitve ali blagoslovitve določeni za bogočastje ali pokopavanje vernikov. Cerkev redovna ustanova se ne sme graditi brez pisne privolitve kr.škofa. Zasebna kapela= prostor, ki je z dovoljenjem kr.ordinarija namenjena za bogočastje v korist ene ali več fizičnih oseb.
- Oltar ali miza- nepremična(trd kamen)/premična(katerakoli snov)
- Relikvije: priemrno veliki, pristni,
- VLOGA LAIKOV V C: enakost,dostojanstvo-krst, dolžnosti in pravice v C, sodelovanje v C., graditev Bož.ljudstva, apostolat laikov, oznannjevanje evangelija,
- DOLŽNOST ŽUPNIKA: spodbujat laike, združenja,
- ŽUPNIJSKI PASTORALNI SVET: če se zdi primerno naj se ustanovi v vsaki župniji pastor.svet, ki mu predseduje župnik, verniki pomagajo; pastor,svet ima le posvetovalni glas in ravna po določbah kr.škofa

DOLŽNOSTI, KI SO POVEZANE S PASTORALNO SLUŽBO

- REZIDENCA: dolžan bivati v župnišču blizu cerkve, če kr.ordinarij dovoli, lahko biva drugje, zlasti hiša – več duhovnikov. LETNE POČITNICE- pravica
- MAŠA ZA LJUDSTVO- dolžan vsako nedeljo in praznik, ki je v župniji zapovedan maševati, če je zakonito oviran naj opravi kdo drug ali kak drug dan
- UPRAVA ČASNIH DOBRIN- katol.C ima neodvisno od državne oblasti naravno pravico pridobivati, imeti, upravljati in odtujevati premoženje za namene, ki so ji lastni. To so predsvsem opravljanje Božje službe, dostojno vzdrževanje klerikov in drugih služabnikov, opravljanje del apostolate in kršč. Dobrodelnosti.
- Javnopravne osebe- skupnost oseb ali stavri, ki jih ustanovi pristojna cerk. Oblast, da v določenih jim mejah v imenu C opravljuaajo lastno zaupano službo v javni blagor po določbi pravnih predpisov; druge osebe so zasebne
- SPLOŠNE NORME: upravljanje cerk.premoženja pomeni skup dejanj in aktivnosti, ki zadevajo posamezno dobrotno ali skup dobrin v smislu nakupa, ohranjanja ali odtujitve. Župnik je edini upravnik cerk.premoženja svoje župnije, čeprav mora o svojem upravljanju obveščati župnijski gospdarski svet. Delitev poslov: izredni in redni. Vsi upravitelji so dolžni svojo službo opravljati s skrbnostjo: paziti, da premoženje ne propade, da bo premoženje varno, ravnati se po predpisih cerk. in civilnega prava, dohodke pravočasno iztrjevati, obresti pravočasno plačati, gotovino, ki ostane naložiti za namene pravne osebe z dovoljenjem kr. Ordinarija, urejeno voditi knjige dohodkov in izdatkov, ob koncu vsakega leta sestaviti obračun, imeti listine in dokazila
- ŽUPNIJSKI GOSPODARSKI SVET: naj bo v vsaki župniji, v skladu s potrebami. Ustanovitev ŽGS je za razliko od PŽS obvezna in ne zgolj fakultativna. Spet sodelujejo tudi laiki.

- **ŠKOFOVI PASTORALNI OBISKI:** župnik je dolžan svojo pastor. Služo v župniji opravljati pod oblastjo kr. Škofa, katerega sodelovec je. Škof je dolžan v določenm času obiskati vsako župnijo svoje škofije. Tako ohrani osebni stik s klerom in verniki. Mora biti dobra priprava župnije.

IZPRAZNJENA ŽUPNIJA

Župniku preneha služba z odstranitvijo ali premestitvijo, ki ji idredi kr.škof.

- **ODSTRANITEV:** ko opravljanje službe kakega župnika iz kakega vzroka, tudi brez njegove krivde, postaja škodljivo ali vsaj neučinkovito, ga more kr.škof odstraniti iz župnije. Razlogi: 1. način delovanja ki prinaša škodo 2. nespretnost, duševna ali telesna bolezen, ki naredijo župnika za nesposobnega 3. izguba dobrega imena pri poštenih vernikih 4. hudo zanemarjanje ali kršitev župnijskih dolžnosti 5. slabo upravljanje premoženja z veliko škodo za C

Po samem pravu se iz cerk.službe odstrani: 1. kdor je izgubil kleriški stan 2. kdor je javno odpadel od katol.vera 3. klerik, ki je poskušal skl.zakon, četudi samo civilni

ODZVEM: odvzem službe kot kazen za kaznivo dejanje

PRESTAVITEV: premestitev ni pogojena z negativno oceno o župnikovem delovanju, pač pa jo narekuje potreba na drugem kraju, kjer je župnik bolj potreben

ODPOVED: župniku preneha služba z odpovedjo, ki jo iz upravičenega razloga da sam župnik in jo sprejme kr.škof, veljavnost ima le če jo škof sprejme, ker gre za javni blagor. Župniki stari 75 let in ne dajo odpovedi, so naprošeni oz. svetujejo da se službi odpve, ne morejo pa ga kazensko ali administrativno kaznovati. Postopek gre po določilih, ki jih predvideva odstranitev.

IZTEK ČASA: župnik ju je bil imenovan na župnijo za določeni čas, preneha biti župnik, ko preteče čas. Iztek časa ne povzroči izgube službe, pač pa daje pooblastilo pristojni oblasti, da preide ik odstranitiv. V primeru, da škof pisno ne sporoči, da je pretekel čas službe, pomeni, da mu je isti škof tiho podaljšal službo.

ŽUPNIJSKI UPRAVITELJ: kadar= župnija izpraznjena ali je župnik zaradi upravičenega razloga oviran (bolezen, ujetništvo) pri opravljanju pastor.službe, naj kr.škof določi župnijskega upravitelja= duhovnik, ki bo nadomeščal župnika, vežejo ga iste dolžnosti in pravice, upravlja zgolj redne zadeve. Pred postavitvijo žup.upravitelja naj župnijo vodi žup.Kaplan.

ŽUPNIJSKI KAPLAN: kaplani kot župnikovi pomočniki vsak dan odlično in dejavno pomagajo v pastriski službi pod župnikovo oblastjo. Vlada naj med njima bratska ljubav. Lahko je postavljen da pomaga pri opravljanju celotne pastor.službe, ali samo pri opravljanju določene službe hkrati v različnih župnijah.